

UNITED NATIONS HUMAN RIGHTS COUNCIL

አለም አቀፍ የሰብአዊ መብት ኤክስፐርትስ በኢትዮጵያ የተባበሩት መንግስታት የሰብአዊ መብቶች ምክር ቤት -51ኛ ስብሰባ

መስከረም 12, 2015

አለም አቀፍ የሰብአዊ መብት ኤክስፐርትስ ኮሚሽን በኢትዮጵያ

የተባበሩት መንግስታት የሰብአዊ መብቶች ምክር ቤት 51 ኛ ስብሰባ

የተባበሩት መንግስታት ድርጅት በኢትዮጵያ የሰብአዊ መብት ኤክስፐርትስ ኮሚሽን ሪፖርቱን ለኢትዮጵያና ህዝቦቿ ፈታኝ እና አደገኛ ወቅት ላይ ለሰብአዊ መብቶች ምክር ቤት አቀረበ። ለአምስት ወራት የዘለቀው ጦርነቱ ካቆመ በኋላ ባለፈው ወር በፌዴራል መንግስት እና በአጋሮቹ እና በህወሓት ድጋፍ ሰጪ ሃይሎች መካከል ጦርነት መቀስቀሱ ይታወሳል። ያ ውጊያ እየተጠናከረ የመጣ ይመስላል። ታማኝ ምንጮች እንደሚያመለክቱት ሰዎች በሚኖሩባቸው አካባቢዎች ሰፊ የአካባቢ ተፅዕኖ ያላቸውን ፈንጂዎች በመጠቀም በሰው አልባ አውሮፕላኖች በመጠቀም የሚደርሰው ጥቃት መባባሱን ነው ። ከነሃሴ መጨረሻ 2015 ጀምሮ ወደ ትግራይ የሚደረገው የሰብአዊ አገልግሎት መቋረጥ; እና በድንበር አካባቢ በኤርትራ ሃይሎች የተሳተፉት ዘገባ። የኢትዮጵያ እና የአፍሪካ ቀንድ መረጋጋትን ሊጎዳ የሚችል ጦርነት በሚያስከትላቸው የማይታለፉ እና ገዳይ ውጤቶች ውስጥ አሁንም በ ሲቪል ህዝብ ላይ ደርሶታል። ይህ ደግሞ እየተከሰቱ ያሉ ጥሰቶችን እና ተጠያቂነትን ለመፍታት ለውጭ፣ ነፃ እና ገለልተኛ ኮሚሽን አሰራር የበለጠ አሳማኝ ጉዳይ ያደርገዋል።

በሰብአዊ መብቶች ጉባኤ የተመደቡ አካላት እንዳሉ ሁሉ ኮሚሽኑ ምንም አይነት የግጭት አካላትን በተመለከተ ምንም አይነት አጀንዳ የሌለው ነፃ እና ገለልተኛ ነው። ከኢትዮጵያ ፌዴራል መንግሥት ጋር ለመነጋገር ያለማቋረጥ ፈልገን ነበር፣ በዚህ ዓመት ሐምሌ ወር ላይ አዲስ አበባን በመጎብኘት ከእነሱ እና ከሌሎች ባለድርሻ አካላት ጋር በመገናኘታችን ደስ ብሎናል። ስብሰባዎቻችን ገንቢ ነበሩ። ሆኖም ምክር ቤቱ ለሁሉም አካላት ለኮሚሽኑ ያለ ምንም እንቅፋት እንዲደርስ ቢጠይቅም፣ በተለያዩ ወቅት የተገለጸው በጎ ፈቃድ፣ የፌዴራል መንግሥት ኮሚሽኑን ከአዲስ አበባ ውጪ ወደ የትኛውም አካባቢ ባለመስጠቱ በጣም አዝናናል።

ኮሚሽኑ በተመረጡ ሶስት ጉዳዮች እና ሁለት ጭብጦች ላይ ጥልቅ ምርመራ አድርጓል። የተፈተኙት ክስተቶች እ.ኤ.አ. ህዳር 19 ቀን 2013 በመቀሌ ላይ የተፈጸመውን የአየር ድብደባ እና ከዚያም በኋላ በሰላማዊ ሰዎች እና በሲቪል እቃዎች ላይ የተፈጸሙ ጥቃቶች; በነሀሴ መጨረሻ እና በሴፕቴምበር መጀመሪያ 2014 በቆቦ እና በጨና የተፈጸሙ ግድያዎች፤ ጥር 7 ቀን 2015 በደደቢት ውስጥ በተፈናቀሉ ሰዎች ካምፕ ላይ በሰው አልባ አውሮፕላኖች ላይ ጥቃት ሰነዘረ። የተመረመሩት ጭብጦች አስገደዶ መድፈር እና ጾታዊ ጥቃት እና የሰብአዊ አቅርቦት መከሰቱ እና ማደናቀፍ ናቸው። የሌሎች የምርመራ ዘዴዎችን አሠራር በመከተል፣ 185 ተጎጂዎችን፣ የተረፉትን፣ ምስክሮችን

እና ሌሎች ቁልፍ ጣልቃ ገብዎችን ቃለ መጠይቅ አድርጓል። 104ቱ ሴቶች እና ልጅ አገረዶች ሲሆኑ 81 ወንዶች ናቸው።

ኮሚሽኑ በህይወት የተረፉትን፣ ተገጂዎችን እና ምስክሮችን በራሳቸው ላይ አደጋ ላይ ተጋላጭ ሊሆኑ ቢችሉም ምስክሮች ያለውን ክብር እና አድናቆት ለመግለጽ ይፈልጋል። ኮሚሽኑ የሳተላይት ምስሎችን፣ የህትመት እና የኦዲዮ ቪዥዎል ቁሳቁሶችን፣ ክፍት ምንጭ መረጃዎችን እና ሚስጥራዊ መረጃዎችን ጨምሮ ተጨማሪ ምንጮችን መርምሯል።

የተቋቋመ የተባበሩት መንግስታት አሰራርን ተከትሎ፣ ኮሚሽኑ ለተጨማሪ እና ህጋዊ ግኝቶች "ለማመን ምክንያታዊ የሆኑ ምክንያቶች" ደረጃን ተግባራዊ አድርጓል። ሁሉም የኮሚሽኑ ግኝቶች ይህንን መስፈርት አሟልተዋል ። መረጃው ይህንን መስፈርት ካላሟላ፣ ምንም መደምደሚያ ላይ አልደረስንም እና በአንዳንድ ሁኔታዎች ተጨማሪ ምርመራ እንደሚያስፈልግ ሀሳብ አቅርቧል።

ይህንን ዘዴ ተከትሎ፣ ከህዳር 2013 ጀምሮ በግጭቱ ውስጥ የተሳተፉ አካላት በአለም አቀፍ የሰብአዊ መብቶች እና የሰብአዊ ህግጋት ላይ ከባድ ጥሰቶችን እና ጥሰቶችን እንደፈጸሙ ለማመን ሪፖርታችን ምክንያታዊ የሆኑ ምክንያቶችን አግኝቷል። ከእነዚህ ድርጊቶች ውስጥ አብዛኛዎቹ የጦር ወንጀሎች ናቸው ብለን የምናምንበት ምክንያታዊ ምክንያቶች አሉ። በትግራይ ክልል የፌደራል መንግስት እና አጋሮቹ በሰው ልጆች ላይ ወንጀል ፈፀመዋል ብለን የምናምንበት ምክንያታዊ ምክንያቶች አሉ። ከእነዚህ ወንጀሎች መካከል አንዳንዶቹ በመካሄድ ላይ ናቸው።

ክቡር ፕረዚደንት ክቡራን

የመደምደሚያዎቻችንን በርካታ ቁልፍ ገጽታዎች ማጉላት እንፈልጋለን. በመጀመሪያ ደረጃ፣ ሪፖርቱ በትግራይ ያለውን አስከፊ ሰብአዊ ሁኔታ አጉልቶ ያሳያል፣ የፌደራል መንግስት እና አጋሮቹ ስድስት ሚሊዮን የሚጠጉ ህዝቦቹ የመብራት፣ የኢንተርኔት፣ የቴሌኮሙኒኬሽን እና የባንክ አገልግሎት ከአንድ አመት በላይ እንዳያገኙ ሲከለከሉ ቆይቷል። የፌደራል መንግስት እና አጋሮቹ ለትግራይ ህዝብ ህልውና አስፈላጊ የሆኑትን እቃዎች ዘርፈው እና ማውደማቸውን፣ የቤት እንስሳትን ገድለዋል፣ የምግብ መሸጫ ቤቶችን ማውደም፣ ሰብሎችን መውደማቸውን እና ወደ ትግራይ ሰብአዊ ተደራሽነት ላይ ከፍተኛ ክልከላዎችን እየተገበሩ ነው ብለን የምናምንበት ምክንያታዊ ምክንያት አለን። የተባበሩት መንግስታት ድርጅት የሰብአዊ ጉዳዮች ማስተባበሪያ ቢሮ በወጣው አሃዝ መሰረት እነዚህ እርምጃዎች የተቀናጁ ተፅዕኖዎች 90% የሚሆነው ህዝብ ለከፍተኛ እርዳታ ጠባቂነት እንዲጋለጥ አድርጓል ይህም ግጭቱ ከጀመረበት ጊዜ አንስቶ 80% የቁጥር እድገት አሳይቷል። በአሁኑ ጊዜ አብዛኛው የትግራይ ህዝብ በተወሰነ እና በቂ ያልሆነ አመጋገብ መኖር አለበት። በተጨማሪም የልጅ ጋብቻ እና የልጅ ጉልበት ብዝበዛ፣ ህገወጥ የሰዎች ዝውውር እና የግብይት ወሲብ ለህልውና ተስፋ አስቆራጭ መንገዶች መጨመሩን ምንጮች ገልጸዋል።

የመሠረታዊ አገልግሎቶችን፣ የምግብ፣ የጤና አጠባበቅ እና የሰብአዊ ዕርዳታ አቅርቦትን በስፋት መከልከል እና በሰብአዊነት ላይ ከሚፈጸሙ ስደት እና ኢሰብአዊ ድርጊቶች ጋር እኩል እንደሆነ ለማመን ምክንያታዊ የሆኑ ምክንያቶች አሉ። በተጨማሪም የፌዴራል መንግስት ረሃብን እንደ ጦርነት ዘዴ በመጠቀም የጦር ወንጀል እየፈፀመ ነው ብለን የምናምንበት በቂ ምክንያት አለን። የትግራይ ሃይሎች ሰብአዊ ርዳታዎችን ዘርፈው ወይም አላግባብ እንደወሰዱ የሚያመለክት መረጃ ደርሶናል።

በሁለተኛ ደረጃ፣ ሪፖርቱ የኢትዮጵያ አየር ሃይል በጥር 2015 በደብዳቤ የተፈናቀሉ ዜጎችን ካምፕ በመምታቱ ወደ 60 የሚጠጉ ንጹሀን ዜጎችን በገደለበት ወቅት በሰላማዊ ሰዎች ላይ ሆን ብሎ ጥቃትን መምራትን ጨምሮ የጦር ወንጀሎችን ፈፀሟል ብሎ ለማመን ምክንያታዊ ምክንያቶችን አግኝቷል። ብዙ ልጆችን ጨምሮ.

ክቡር ፕረዚደንት ክቡራን

ባለፈው አመት የኢትዮጵያ ጦር ሰው አልባ አውሮፕላኖችን በመጠቀም የአየር ጥቃቶችን መፈጸሙ የግጭቱን ሁኔታ ለውጦታል። በንድፈ ሀሳብ ፣ ድርጅቶች ወታደራዊ ዓላማዎችን የበለጠ ትክክለኛ ኢላማ ማድረግ አለባቸው ። ነገር ግን የእነርሱ አጠቃቀም ሲቪሎችን ለአዳዲስ እና ለከፋ አደጋዎች እንዳጋለጣቸው ባደረግነው ጥናት አመልክቷል። ባለፉት አራት ሳምንታት ውስጥ በትግራይ ሰው አልባ አውሮፕላኖች በፈጸሙት ጥቃት ህጻናትን ጨምሮ ሰላማዊ ዜጎችን ለሞትና ለአካል ጉዳት መዳረጋቸውን ዘገባዎች ደርሰውናል።

3ኛ፣ የትግራይ ሃይሎች ከፍተኛ የሰብአዊ መብት ረገጥ ፈጽመዋል ብሎ ለማመን ምክንያታዊ የሆኑ ምክንያቶችን አግኝተናል ከነዚህም ውስጥ ጥቂቶቹ የጦር ወንጀሎች ሲሆኑ፣ በአማራ ሰላማዊ ዜጎች ላይ መጠነ ሰፊ ግድያ፣ አስገድዶ መድፈር እና ጾታዊ ጥቃት፣ በዜጎች ላይ ከፍተኛ ዘረፋ እና ንብረት መውደም ይገኙበታል። ቆቦ እና ጫና በነሀሴ እና ነሃሴ 2014 ። ለምሳሌ በቆቦ ውስጥ ቤቶችን ሲፈተሹ፣ የትግራይ ወታደሮች መሳሪያ ፈልገው ብዙ ሰዎችን ከቤታቸው በማውጣት ብዙ ጊዜ በቤተሰቦቻቸው ፊት ገደሏቸው።

4ኛ ደረጃ፣ ግጭቱ ከተጀመረበት ጊዜ አንስቶ አስገድዶ መድፈር እና ጾታዊ ጥቃት ወንጀሎች በሚገርም ሁኔታ ሲፈጸሙ መቆየቱን ከሚሸኑ ያረጋገጠ ሲሆን፣ የኢትዮጵያ እና የኤርትራ ወታደሮች እና የክልል ሚሊሻዎች በትግራይ ሴቶች እና ልጃገረዶች ላይ በተለይ ጥቃት እና ጭካኔ እየፈጸሙ ነው። አንዳንድ ጊዜ አጥቂዎቻቸው የትግራይን ብሄር ለማጥፋት አላማ እንዳላቸው የሚገልጽ ሰብአዊነት የጎደለው ንግግር ይጠቀሙ ነበር።

የትግራይ ሃይሎች በአማራ ሴቶች እና ልጃገረዶች እንዲሁም በኤርትራ ስደተኞች ላይ አስገድዶ መድፈር እና ጾታዊ ጥቃት ፈጽመዋል። ከሁሉም አካባቢዎች የተረፉ ሰዎች በአሰቃቂ ሁኔታ በአካላዊ እና አእምሮዊ ጤንነታቸው ላይ ከባድ ጉዳት ያጋጥማቸዋል፤ ይህም አሰቃቂ፣ ያልተፈለገ እርግዝና እና ኤች.አይ.ቪ.

5ኛ፣ የፌዴራል መንግስት በህዳር 28/2020 መቀሌ ላይ በምብ ሲፈጽም በሰላማዊ ዜጎች ላይ ያላንዳት ጥቃት መፈጸሙን ደርሰንበታል።ይህንን ክስተት የመረመርነው ሪፖርቱን የምናጠናክረው ጂኦኮኒ ጥቃቱን በተመለከተ የተለየ የህግ ግኝት ባለማግኘቱ ነው። እና ጥቃቱን በተመለከተ ተጨማሪ መረጃ ስለደረሰን። ENDF ከተማዋን በተቆጣጠረበት ጊዜ ለቀጣዮቹ ሰባት ወራት ከህግ አግባብ ውጭ ግድያ፣ ዘረፋ፣ አስገድዶ መድፈር እና ሌሎች የፆታ ጥቃቶችን ፈጽሟል።

የኢትዮጵያን የሀገር ውስጥ አሠራር በተመለከተ፣ ከፌዴራል መንግሥት የሚኒስቴር ጉዳዮች መካከል ግብረ ኃይል እና ብሔራዊ ውይይት ከሚሸኑ ጋር ተወያይተናል። ከግብረ ኃይሉ ጋር ያደረግነው ስብሰባ ገንቢ ቢሆንም የቀረበውን ብዙ መረጃ ማረጋገጥ አልቻልንም። ያወጧቸው አንዳንድ እርምጃዎች ተግባራዊ ቢሆኑ ለሽግግር ፍትህ የበኩላቸውን አስተዋጽኦ እንደሚያደርጉ እንገነዘባለን። ብሔራዊ የውይይት ኮሚሽኑ በሥራው የመጀመሪያ ምዕራፍ ላይ ነው፣ እና ሂደቱ ሁሉን አሳታፊ እየሆነ ሲሄድ፣ ለብሔራዊ ውይይት የበኩሉን አስተዋጽኦ ያደርጋል ብለን ተስፋ እናደርጋለን።

ክቡር ፕረዚደንት ክቡራን

ሪፖርቶችን ለፌዴራል መንግስት፣ ለህወሓት፣ ለኤርትራ መንግስት እና ለሌሎች የግጭት አካላት በርካታ ምክሮችን ያቀርባል።

- በመጀመሪያ፣ በአለም አቀፍ የሰብአዊ መብቶች እና የሰብአዊ ህጎች ላይ የሚፈጸሙ ግጭቶችን እና ጥሰቶችን እና ጥሰቶችን ወዲያውኑ ያቁሙ። ይህ እርምጃ የሲቪሎች ጥበቃን ያስከትላል.
- ሁለተኛ፣ በኢትዮጵያ አለም አቀፍ የሰብአዊ መብትና የሰብአዊ መብት ጥሰት የፈጸሙ የሰራዊታቸውን አባላት አጣርተው ለፍርድ ማቅረብ።
- በሶስተኛ ደረጃ የኢትዮጵያ ፌዴራላዊ መንግስት ሙሉ፣ ያልተገደበ እና ቀጣይነት ያለው ሰብአዊ አገልግሎት ወደ ትግራይ እንዲደርስ ማድረግ አለበት።

ክቡር ፕረዚደንት ክቡራት አሕዋት።

በተባበሩት መንግስታት ድርጅት የ2014 የጭካኔ ወንጀሎች ትንተና ማዕቀፍ ውስጥ የተካተቱት አብዛኛዎቹ አመለካኾች እና ቀስቅሴዎች ዛሬ በኢትዮጵያ እንደሚገኙ ለማመን ምክንያታዊ የሆኑ ምክንያቶች እንዳሉ ሪፖርቶችን ይደመድማል፤ ከነዚህም መካከል የጥላቻ ንግግርን ማሰራጨትን እና ማንነትን ፖለቲካ ማድረግ። የነዚህ ስሜቶች ተጽእኖ በግጭቱ ወቅት በተፈጸሙ ዘግናኝ እና ሰብአዊነት የጎደለው የሃይል ድርጊቶች ላይ የሚታይ ሲሆን ይህም ለመግደል ከማሰብ የዘለለ እና ይልቁንም የማጥፋት ፍላጎትን የሚያንግግርቅ ይመስላል።

እነዚህ አስፈሪ የጭካኔ ወንጀሎች ስራችን እንደ መከላከያ መሰሪያ ሆኖ መወሰዱ የበለጠ አስፈላጊ ያደርገዋል። ስለዚህ የእኛ ስራ በአሁኑ ወቅት በአፍሪካ ህብረት የሚመራውን ወሳኝ የሰላም ሂደት የሚያጠናቅቅ ሲሆን ይህም በሰሜን ኢትዮጵያ ለተፈጠረው ግጭት ፖለቲካዊ፣ ወታደራዊ ያልሆኑ መፍትሄዎችን ይፈልጋል። ይህ ሂደት ተሳክቶ በኢትዮጵያ ሰላም፣ ደህንነት እና ሙሉ የሰብአዊ መብቶች ተጠቃሚነት ላይ እንዲመሰረት ከፍተኛ ምኞታችን ነው።

አመሰግናለሁ.